

Strategieën voor het leren van de betekenis
van een bepaald begrip.
(Uit je hoofd leren)

DOEN:

Kijk ook eens naar de manier waarop je het schoolwerk organiseert. Heb je voor elk vak wel een apart schrift of een map met tabbladen voor aantekeningen, neem je de juiste boeken en schriften mee, schrijf je al het huiswerk in je agenda, maak je een planning? Werken aan bovenstaande punten zal het overzicht en daarmee de organisatie van je schoolwerk verbeteren.

Strategie: Overhoren

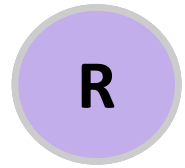
R

Schrijf een woord of begrip op de voorkant van een kaartje, en de betekenis, uitleg of formule op de achterkant. Gebruik voor elk woord of iedere definitie een nieuw kaartje. Pak nu een kaartje, lees het woord en schrijf de betekenis/definitie/uitleg op, of zeg deze hardop. Check nu of je antwoord klopt met wat er op de achterkant staat. Ga nu verder met het volgende kaartje. De kaartjes met de moeilijkere woordjes en begrippen leg je apart; die oefen je in de volgende ronde. Herhaal zo nodig deze werkwijze.

Natuurlijk kun je ook een digitaal overhoorprogramma gebruiken voor deze strategie. Kijk eens op de volgende sites op internet:

- Wrts: <http://www.wrts.nl>
- Overhoor: <http://www.efkasoft.com/overhoor/overhoor.html>
- Teach 2000: <http://www.teach.nl>

Strategie: Wissen

Werkwijze:

Zet alle leerstof en alle gebeurtenissen in een tijdbalk, schema of tabel (op de computer). Maak een kopie. Wis nu alle gegevens in het schema en probeer het lege overzicht weer aan te vullen met de ontbrekende gegevens.

Deze werkwijze kun je gebruiken bij het leren van tijdbalken, van het periodieke systeem (scheikunde), de Abc-formule, bij het leren van woordjes in zinsverband etc.

Strategie: **Chunks maken**

R

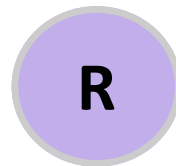
Het kortetermijngeheugen (KTG) kan niet zoveel gegevens opslaan. Ook kan het iets maar 30 tot 60 seconde “vasthouden”. Jongeren tot 14 jaar kunnen 3 tot 7 verschillende dingen onthouden en bewerken; vanaf 14 jaar kunnen mensen 5 tot 9 zaken opslaan in het KTG. Als je meer dingen wilt kunnen onthouden, kun je chunks maken. Een chunk is een bundeltje van enkele informatie-eenheden, die je als enkele eenheid kunt onthouden.

Werkwijze:

Maak een structuur van de onderdelen die je wilt leren. Daardoor kun je meer informatie kwijt in een enkele informatie-eenheid. Als je bijvoorbeeld het mobiele nummer van iemand wilt onthouden, kun je bijvoorbeeld het getal 16 opslaan als een chunk van “ zestien” in plaats van “ een zes” . Dat is dus 1 eenheid en niet twee eenheden; je houdt dan meer ruimte over om de rest te onthouden.

Tip: Verdeel de te leren woordjes in thema’s en voeg ook plaatjes toe.

Strategie: : Geheugensteun

Zet de informatie die je moet leren om in bizarre ezelsbruggetjes. Gebruik hiervoor de eerste letters van de woorden, rijm, melodietjes, kleuren of wat dan ook. Als het maar werkt. Je gaat daarmee extra informatie toevoegen aan je leerstof. Hiermee wordt de kans groter dat de nieuwe kennis wordt opgeslagen in het LTG. Ook is de informatie dan makkelijker terug te halen.

Zo kun je bijvoorbeeld de planeten onthouden op volgorde van hun afstand tot de zon, door een rare zin te maken met hun eerste letters. Van Mercurius, Venus, Aarde, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus, Neptunus maak je dan Maak Van Acht Meter Japanse Stof Uw Nachtjapon. Die rare zin onthoud je makkelijk, de informatie die je nodig hebt, zit er als het ware aan vast.

Strategie: Proces-geheugensteun

R

Je kunt deze truc (geheugensteun) ook toepassen op het leren van stappenplannen of vaste volgordes. Denk bijvoorbeeld aan de volgorde van belangrijkheid van rekenkundige bewerkingen (Haakjes, Machtsverheffen en Worteltrekken Vermenigvuldigen en Delen, Optellen en Aftrekken).

Als je de zin Hoe Moeten Wij Van De Onvoldoendes Afkomen als ezelsbruggetje hebt, dan onthoud je heel makkelijk de goede volgorde. (Dan hoef je verder alleen nog te onthouden dat je gelijkwaardige berekeningen van links naar rechts uitvoert).

Strategie: Beeld

R

Visualiseer je leerstof. Met andere woorden: probeer je voor te stellen hoe je leerstof eruit ziet; maak er een film/afbeelding/symbool/cartoon/plattegrond van in je gedachten. Hoe opvallender het plaatje dat je bedenkt bij een onderdeel van je leerstof, hoe beter je het zult onthouden. Probeer ook andere zintuigen in te zetten bij deze strategie: hoe zou het eruit zien, hoe zou het aanvoelen, hoe zou het ruiken, hoe zou het smaken, hoe zou het klinken. Als je bijvoorbeeld een tijdbalk moet leren, kun je in gedachten een soort film maken van alle gebeurtenissen. Die kun je dan een paar keer “afspelen” in je hoofd. Of, als je een hoofdstuk van bijvoorbeeld aardrijkskunde moet leren, kun je een plattegrond maken van je huis; het huis is dan het onderwerp van het hoofdstuk, de kamers zijn de verschillende paragrafen of deelonderwerpen van dat hoofdstuk en de voorwerpen in de kamers staan voor de verschillende begrippen en definities.

Oefening: Neem een hoofdstuk uit je geschiedenisboek waarvan je de definities moet leren. Leer die definities door ze te verbinden met voorwerpen in je slaapkamer. Je verbindt alle definities van paragraaf 1 bijvoorbeeld met de poster van een popster die je hebt hangen. Zijn ogen staan voor..., zijn nek voor... etc.).

Strategie: Gehoor

R

Zet iets dat je moet leren om in iets auditiefs (-iets dat je kunt horen). Eventueel kun je deze “ hoorbaar gemaakte” leerstof combineren met een ritme dat je tikt met je hand of voet. Zet bijvoorbeeld voor het leren van geschiedenis de tijdvakken achter elkaar op de melodie van een bekend liedje, dan kun je ze makkelijker onthouden. Maak een rap van de signaalwoorden bij Nederlands of van de begrippen in een hoofdstuk van economie. Gebruik rijm, ritmes, klanken. Leer de nieuwe informatie door die aan jezelf voor te lezen, hardop te zingen of rappen of mee te klappen of tikken.

Tip: Oefen de Duitse voorzetsels die bij de derde naamval horen op een vast ritme!

Strategie: Logica

R

Om leerstof letterlijk te onthouden kan het helpen om actief te zoeken naar structuur en regelmaat. Kun je een regel of een vaste volgorde ontdekken in je leerstof?

Voorbeeld: In de Franse woordjes die je moet leren ontdek je bijvoorbeeld dat alle woordjes die eindigen op –ion en –ie vrouwelijk zijn en alle woordjes die eindigen op –age mannelijk. Dat maakt het makkelijker om ze te onthouden.

Strategie: Kleurmethode

R

Kleuren kunnen je helpen om bepaalde vaste structuren en stappenplannen beter te onthouden.

Werkwijze 1:

Bij de talen kun je kleuren gebruiken om bijvoorbeeld onderscheid te maken tussen mannelijke, vrouwelijke en onzijdige woorden.

Schrijf alle **mannelijke** woorden op een lijst met een **blauwe** pen. Schrijf alle **vrouwelijke** woorden op een lijst met een **rode** pen. Schrijf alle **onzijdige** woorden op een lijst met een **groene** pen. Je weet dan vaak nog in welke kleur je het woord hebt opgeschreven en op welke lijst het betreffende woord staat.

Werkwijze 2:

Gebruik kleuren om de stappenplannen van bijvoorbeeld wiskunde of natuurkunde in je hoofd te krijgen. Wanneer er sprake is van drie stappen noem je het bijvoorbeeld de rood-wit-blauw-methode, zodat je het gemakkelijker kunt onthouden.